

Datum
2009-10-14

Ert dnr
Fö2008/3223/MIL

Vårt nr
2009/Pliktutr/02

Försvarsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Yttrande över betänkandet "Totalförsvarsplikt och frivillighet" (SOU 2009:63)

Centrum för vapenfrihet har bjudits in att lämna synpunkter över rubricerade slutbetänkande och får härmed anföra följande.

Sammanfattning

- Centrum för vapenfrihet tillstyrker de föreslagna principerna för förmåner till rekryter, men anser att samtliga ersättnings storlek bör bestämmas i förordningsform.
- Centrum för vapenfrihet tillstyrker i huvudsak förslaget att medinflytandet på plutonsnivå bör utformas på motsvarande sätt som för värnpliktiga, men har en randanmärkning angående plutonens timme.
- Centrum för vapenfrihet instämmer i förslagen om medinflytande på kompaninivå.
- Centrum för vapenfrihet instämmer i huvudsak med förslagen om medinflytande på förbandsnivå, men anser att det är lämpligt att det finns ett forum för kompaniförtroendepersonerna att samordna sitt arbete. Det är också viktigt att den anställda medinflytandesamordnaren intar en särskild roll i organisationen vid förbandet för att undvika att förtroendet för honom eller henne rubbas.
- Vad gäller det centrala medinflytandet poängterar Centrum för vapenfrihet vikten av att rekryterna har möjlighet att företrädas vid opinionsbildande verksamhet gentemot politiska maktbärare. Rekryterna riskerar i och med förslaget att "hamna mellan stolarna", då de varken kan företrädas av ett värnpliktsråd eller av en fackförening.
- Den föreslagna Försvarsgranskningsnämnden bör ha administrativt och annat stöd från en annan myndighet än Försvarsmakten. Försvarsgranskningsnämnden bör inte pröva överklaganden, denna funktion bör i stället finnas hos Statens överklagandenämnd. Försvarsgranskningsnämndens tillsynsområde bör inte uttryckligen avgränsas mot JO:s. Det bör övervägas om rekryterna ska vara representerade i Försvarsgranskningsnämnden.
- Centrum för vapenfrihet instämmer i förslaget att det även fortsättningsvis ska finnas en journalistisk publikation som bevakar och rapporterar om Försvarsmaktens verksamhet. Det är viktigt att publikationen står helt oberoende från Försvarsmakten. Anslagen till publikationen måste vara särskilt i de finansierande myndigheternas regleringsbrev. Publikationen bör inte vara samlokaliserad med någon myndighet. Den kompetens som har byggts upp inom Värnpliktsnyttets verksamhet bör tas till vara.
- Centrum för vapenfrihet förutsätter att förordningen (1995:808) om medinflytande för totalförsvarspliktiga finns kvar för att kunna tillämpas för det fall totalförsvarsplikten återupptas.

- Det är viktigt att bilden som ges av Forsvarsmakten i marknadsföringen är nyanserad, saklig och balanserad.
- Det är viktigt att den information som riktas till allmänheten om försvaret inbegriper information om rätten att vara vapenfri.
- Information om rätten att vara vapenfri bör ges i samband med rekrytering av rekryter.
- Rätten att vara vapenfri måste finnas kvar även när totalförsvarsplikten inte tillämpas.
- Möjligheten att avbryta frivillig tjänstgöring i förtid ska inte förväxlas med rätten att vara vapenfri.
- Prövningsförfarandet vid ansökan om rätt att vara vapenfri bör slopas under den tid som totalförsvarsplikten inte tillämpas.

13.4.2 Möjligheterna att avbryta tjänstgöring i förtid (s. 247)

Se nedan.

13.5 Förmåner under grundläggande militär utbildning (s. 262)

Centrum för vapenfrihet anser att principerna för ersättning till rekryter sådana de framgår av förslaget är bra, men förordar av rättssäkerhetsskäl att samtliga ersättnings storlek bör bestämmas av regeringen i förordningsform.

13.6.3 Medinflytande och utbildningsbevakning under grundläggande militär utbildning (s. 272)

Medinflytande på plutonsnivå (s. 272)

Centrum för vapenfrihet tillstyrker kommitténs förslag att medinflytandet på plutonsnivå bör utformas på motsvarande sätt som för värnpliktiga och aspiranter. Centrum för vapenfrihet vill dock särskilt betona vikten av att det vid regleringen av "plutonens timme" görs klart att denna inte placeras i slutet av en tjänstgöringsdag eller före lunchpaus eller motsvarande. Det finns en överhängande risk att rekryterna i så fall skyndar på diskussionerna för att gå på lunch eller avsluta dagen så snart som möjligt. Det är mycket viktigt att rekryterna får möjlighet att i lugn och ro diskutera frågor som rör utbildningen och övriga förhållanden som rör deras tjänstgöring.

Vid den ytterliga utredning av skyddsassistenternas roll som kommitté föreslår, bör särskilt övervägas skyddsassistenternas möjlighet att omedelbart stoppa en verksamhet som han eller hon bedömer som farlig.

Medinflytande på kompaninivå (s. 272 f.)

Centrum för vapenfrihet tillstyrker kommitténs förslag vad gäller rekryternas medinflytande på kompaninivå.

Medinflytande på förbandsnivå (s. 273)

Centrum för vapenfrihet instämmer i kommitténs förslag att det bör finnas anställd personal på varje förband som har till särskild uppgift att ansvara för samordning av rekryternas medinflytande. Det finns dock en risk för lojalitetskonflikter om denna anställda också har uppgifter som på något annat sätt påverkar rekryterna, t.ex. genomför undervisning eller ansvarar för disciplinärenden eller liknande, eller om han eller hon står i lojalitetsförhållande till förbandets chefer och annan personal som kan

rubba förtroendet för honom eller henne i medinflytandeverksamheten. Därför anser Centrum för vapenfrihet att det är viktigt att den anställda medinflytandesamordnaren inte har andra uppgifter som har att göra med rekryternas utbildning eller på annat sätt kan påverka rekryternas förhållanden under utbildningstiden och att medinflytandesamordnaren intar en särskild roll i organisationen vid förbandet.

Centrum för vapenfrihet anser att det är lämpligt att det finns ett forum för kompaniförtroendepersoner att samordna sin verksamhet. Centrum för vapenfrihet anser att det inte nödvändigtvis är svårare att genomföra en motsvarighet till dagens förbandsnämnder på den grunden att utbildningstiderna är korta. Utbildningarna till civilpliktiga beredskapsmän omfattade endast ca tre månader och detta utgjorde inget hinder mot fungerande utbildningsnämnder på utbildningsplatserna för civilpliktiga.

Medinflytande på central nivå (s. 273 ff.)

Det är viktigt att de som tjänstgör med frivillighet som rekryter kan företrädas inför den politiska makten genom en organisation som med legitimitet kan föra deras talan.

Det centrala medinflytandet för värnpliktiga (och tidigare för civilpliktiga) har flera funktioner. Värnpliktsrådets och tidigare Civilpliktsrådets verksamhet kan delas in i dels en granskande funktion, dels en opinionsbildande funktion. Den granskande funktionen tar sikte främst på i) hur medinflytandet på lokal nivå fungerar, ii) om de värnpliktiga utsätts för felaktig behandling och iii) hur utbildningen fungerar. Den opinionsbildande funktionen innebär en kontinuerlig kontakt med politiker i regeringen, riksdagen och i partiorganisationerna samt med tjänstemän inom regeringskansliet, och de politiska partiernas riksdagskanslier, utbildande och rekryterande myndigheter med mera. I den opinionsbildande verksamheten ingår även ett målmedvetet arbete gentemot medierna – allt i syfte att få genomslag för förbättringar för de totalförsvarspliktiga, t.ex. genom författningsändringar, anslagsbeslut med mera.

Kommitténs förslag innebär att medinflytandet för rekryter endast ska omfatta den granskande funktionen. Den opinionsbildande funktionen har inte kommenterats.

Det är en grundläggande princip i det svenska samhället att var och en ska kunna företrädas av en legitim organisation inför den politiska makten. De som tjänstgör med frivillighet som rekryter hamnar dock "mellan stolarna" i det avseendet eftersom de inte tjänstgör under plikt och således kan företrädas av Värnpliktsrådet och inte heller har anställning och kan företrädas av en fackförening.

Som tidigare har nämnts var vissa civilpliktsutbildningar ungefär lika långa som den grundläggande militära utbildningen kan förväntas bli. Detta utgjorde inget hinder för att civilpliktiga anordnade civilpliktskongress och företräddes av ett Civilpliktsråd. Centrum för vapenfrihet ställer sig neutralt till om en motsvarande organisation ska finnas för rekryter, men vill betona vikten av att rekryterna ges en möjlighet att vara företrädare i relation till den politiska makten.

En ny försvarsgranskningsnämnd (s. 275 ff.)

Centrum för vapenfrihet ställer sig positivt till införandet av en försvarsgranskningsnämnd, men har invändningar mot vissa förslag om nämndens kansli och uppgifter m.m.

Nämndens kansli m.m. och oberoendet till Försvarsmakten (s. 276 f.)

Centrum för vapenfrihet föreslår att nämnden erhåller administrativt och annat stöd från en annan myndighet, lämpligen Pliktverket eller Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Kommittén har föreslagit att nämnden ska vara fristående från Försvarsmakten. Detta är oundgängligt för att upprätthålla den självklara principen om att en myndighet inte ska utöva tillsyn över sig själv. För att detta oberoende ska vara verkligt och inte endast teoretiskt, är det viktigt att inte heller föredragande personal eller personal som på annat sätt har inflytande över ärendenas beredning står i lojalitetsförhållande till Försvarsmakten. Om kommitténs förslag att nämnden ska erhålla administrativt stöd och stöd vad gäller lokaler och infrastruktur från Försvarsmakten, riskerar detta oberoende att äventyras, om inte i reella termer så i vart fall i allmänhetens ögon.

Prövning av överklaganden av examinationsbeslut (s. 278)

Kommittén föreslår att försvarsgranskningsnämnden också ska pröva överklaganden av examinationsbeslut. Centrum för vapenfrihet anser att överklaganden ska prövas av Statens överklagandenämnd och inte av den föreslagna Försvarsgranskningsnämnden. Det finns en risk att dubbla roller har en olämplig inverkan på respektive verksamhet.

Det finns en möjlighet att en rekryt anmäler missförhållanden till Försvarsgranskningsnämnden som i tillsynsärendet kritiserar Försvarsmakten, och att förhållanden som anknyter till tillsynsärendet ligger till grund för att rekryten sedermera inte godkänns från utbildningen, vilket hon överklagar till samma nämnd. Omvänt finns risken att en rekryt överklagar ett examensbeslut, som har sin grund i ett missförhållande som sedermera anmäls som tillsynsärende hos Försvarsgranskningsnämnden. I sådana fall, som inte är otänkbara, ser Centrum för vapenfrihet en risk i att det kan vara svårt för nämnden att hålla isär sina olika funktioner. Kommer nämnden i överklagandeärendet att se sig bunden av sina ståndpunkter i tillsynsärendet och omvänt? Försvarsgranskningsnämnden kommer i sin tillsynsfunktion att inta en granskande och därmed en mer eller mindre partisk roll i förhållande till Försvarsmakten, där syftet är att upptäcka och påtala brister hos myndigheten. Rollen som överklagandeinstans är rättsskipande och nämnden ska i dessa ärenden inta en strikt opartisk hållning till parterna. Det är enligt Centrum för vapenfrihet onödigt att bygga in en sådan risk för sammanblandning av olika roller i en ny myndighet.

Den föreslagna Försvarsgranskningsnämnden bör enligt Centrum för vapenfrihets åsikt koncentrera sitt arbete till tillsynsverksamheten.

Statens överklagandenämnd har en stor vana att pröva överklaganden som rör utbildning inom totalförsvaret och torde därför vara lämpad att pröva också överklaganden av examinationsbeslut. Statens överklagandenämnd ska enligt kommitténs förslag pröva överklaganden om antagning till och skiljande från utbildning.¹ Centrum för vapenfrihet ser inte någon anledning till att överklaganden av examinationsbeslut prövas i annan ordning.

¹ 19 § förslaget till förordningen (2010:xx) om grundläggande och kompletterande militär utbildning inom Försvarsmakten.

Avgränsningen av nämndens tillsynsområde mot JO:s tillsynsområde (s. 278)

Centrum för vapenfrihet anser att nämndens tillsynsområde mycket väl kan överlappa JO:s tillsynsområde.

JO:s tillsyn omfattar bl.a. statliga myndigheter och befattningshavare vid dessa myndigheter (i Försvarsmakten dock befäl av lägst fanriks grad) m.fl.² JO kan i beslut uttala sig om att en åtgärd av en myndighet eller befattningshavare strider mot lag eller annan författning eller annars är olämplig eller felaktig.³ Om nämnden skulle vara förhindrad att göra en självständig prövning av sådana förhållanden som JO kan pröva, skulle dess verksamhet som tillsynsorgan urvattnas betydligt. Centrum för vapenfrihet anser därför att det inte behövs en uttrycklig avgränsning mot JO:s tillsynsområde.

Rekryternas representation i nämnden

Centrum för vapenfrihet anser att det bör utredas om rekryterna ska vara representerade i nämnden och hur utnämningen i så fall ska gå till.

Värnpliktsnytt (s. 279 f.)

Värnpliktsnytt står för en unik, initierad och viktig journalistisk granskning av Försvarsmaktens verksamhet och har ett mycket gott renommé i vida kretsar. Namnet "Värnpliktsnytt" är också väl inarbetat. Centrum för vapenfrihet anser därför att man bör gå fram med försiktighet vid en nedläggning av tidningen.

Centrum för vapenfrihet tillstyrker kommitténs förslag att det även i fortsättningen bör finnas en journalistisk publikation som bevakar och rapporterar om Försvarsmaktens verksamhet. Det är ytterst viktigt att ge förutsättningar för den nya publikationen att stå helt oberoende från Försvarsmakten och att präglas av journalistisk integritet. Därför är det viktigt att finansieringen av publikationen inte är beroende av Försvarsmaktens goda vilja. Kommitténs förslag att publikationen ska bekostas av Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap är därför inte nog. Anslaget till den nya publikationen måste vara särskilt i regleringsbrevet till de båda myndigheterna. Den nya publikationen bör av samma skäl heller inte vara samlokaliserad med någon myndighet.

Redaktionen måste vidare vara tillräckligt stor för att kunna genomföra en betydelsefull granskning av Försvarsmakten.

Det är också viktigt att den kompetens som har byggts upp inom Värnpliktsnytt's verksamhet tas till vara i arbetet med den nya publikationen.

Centrum för vapenfrihet förutsätter att tillräckliga medel tilldelas publikationen initialt för att den genom marknadsföring etablera sig i mediasamhället.

Medinflytandet vid tillämpning av totalförsvarspunkten

Centrum för vapenfrihet förutsätter att förordningen (1995:808) om medinflytande för totalförsvarspunktiga finns kvar för att kunna tillämpas för det fall totalförsvarspunkten återupptas.

² 2 § lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän.

³ 6 § lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän.

14.4.1 Marknadsföring av Försvarsmakten som en attraktiv arbetsgivare (s. 295)

Centrum för vapenfrihet anser att det är viktigt att bilden som ges av Försvarsmakten i marknadsföringen är nyanserad, saklig och balanserad. Verksamheten i Försvarsmakten inbegriper farliga moment, bl.a. bruk av vapen som är avsedda att döda och orsaka förstörelse. Också detta måste framgå vid marknadsföring av Försvarsmakten.

En saklig och balanserad information ger de potentiella rekryterna realistiska förväntningar om utbildningen, vilket minskar risken för förtida avbrott.

15 Principer för information, folkförankring och försvarets framtida kommunikation gentemot allmänheten (s. 303)

Det bör säkerställas att den information om försvaret som riktas till allmänheten inbegriper information om rätten att vara vapenfri.

15.3 Information om försvar och samhällets krisberedskap i samband med skyldigheten att medverka vid utredning om sina personliga förhållanden (s. 309)

I 4 kap. 2 § förordningen (1995:238) om totalförsvarsplikt bestäms att Pliktverket inför och under mönstring ska informera om bl.a. rätten att vara vapenfri. Centrum för vapenfrihet anser att sådan information även i fortsättningen bör ges till de som medverkar i utredning om sina personliga förhållanden och i samband med rekrytering av rekryter. Om de som berörs av tjänstgöring inom totalförsvaret inte ges information om rätten att vara vapenfri kommer denna rätt endast att vara teoretisk.

16.2.1 Ansvarig myndighet för personalredovisning och registerverksamhet (s. 322 ff.)

Centrum för vapenfrihet noterar att Utredningen om totalförsvarsplikten och Stödutredningen har kommit till olika slutsatser om registerföring över tjänstgöringspliktig personal.⁴

Rätten att vara vapenfri

Centrum för vapenfrihet noterar att rätten att vara vapenfri inte har behandlats av kommittén. Frågan förtjänar ändå att kommenteras i detta sammanhang.

Allmänt

Rätten att vara vapenfri är förbehållen de som kan antas ha en sådan allvarlig personlig övertygelse rörande bruk av vapen mot annan att övertygelsen är oförenlig med tjänstgöring som är förenad med bruk av vapen (3 kap. 16 § lagen [1994:1809] om totalförsvarsplikt; nedan pliktlagen). Rättsföljden av en beviljad vapenfriansökan är att den vapenfrie inte får skrivas in till tjänstgöring som är förenad med bruk av vapen eller till tjänstgöring inom Försvarsmakten (3 kap. 21 § pliktlagen). Rätten att vara vapenfri ska alltså inte förväxlas med befrielse från tjänstgöring eller med civilpliktstjänstgöring.

Rätten att vara vapenfri på samvetsgrund eller på religiös grund är fast förankrad i Sverige och det svenska försvaret sedan 107 år och erkänns i flera folkrättsliga dokument.⁵ Europaparlamentet har också i en resolution uttalat att rätten att vara vapenfri ska garanteras även i tider då totalförsvarsplikten inte tillämpas.⁶

⁴ Se *Ett användbart och tillgängligt försvar – Stödet till försvarsmakten*, FÖ 2009:A, s. 187 f.

⁵ Se bl.a. Resolution on conscientious objection in the member states of the Community of 19 January 1994, Resolution of 7 February 1983 on conscientious objection, Resolution of 13 October 1989 on conscientious objection and

Även om totalförsvarsplikten fortsättningsvis inte kommer att tillämpas i fredstid, kommer rätten att vara vapenfri alltså att vara aktuell även under denna tid och det är viktigt att det finns en möjlighet att på ett enkelt sätt ansöka om denna rätt.

13.4.2 Möjligheterna att avbryta tjänstgöring i förtid (s. 247)

Kommitté har föreslagit att en rekryt ska ha en möjlighet avbryta sin utbildning i förtid när han eller hon så önskar. Centrum för vapenfrihet anser att detta förslag i och för sig är bra, eftersom det ger Försvarmakten incitament att hålla en god kvalitet i utbildningen.

Centrum för vapenfrihet anser dock att det är mycket viktigt att rätten att vara vapenfri även fortsättningsvis ska vara skild från möjligheten att i största allmänhet slippa tjänstgöring, t.ex. pga. sjukdom, psykosociala skäl eller bristande motivation. Detta hänger samman med vapenfrihetens speciella funktion i de fall tjänstgöringsplikten är i kraft. När så är fallet har staten en möjlighet att höja kraven på t.ex. medicinska hinder och helt bortse från t.ex. bristande motivation vid uttagning till tjänstgöring. Den som dock har en allvarlig personlig övertygelse mot bruk av vapen har i dagens system en rätt att slippa att ta befattning med vapen i sin tjänstgöring och får således göra en insats för Sverige i andra delar av totalförsvaret. Rätten att vara vapenfri bör enligt Centrum för vapenfrihets mening även fortsättningsvis medföra befrielse från skyldighet att tjänstgöra med vapen eller i annan befattning inom Försvarmakten, men inte innebära befrielse från all tjänstgöring inom totalförsvaret.

Prövningsförfarandet i vapenfriärenden bör avskaffas under den tid som totalförsvarsplikten inte tillämpas

Det prövningsförfarande som tillämpas vid ansökan om rätt att vara vapenfri är resultatet av en avvägning mellan den enskildes och det allmännas intressen. Centrum för vapenfrihet anser att den enskildes intressen kommer att väga tyngre än det allmännas, varför prövningsförfarandet bör slopas under den tid som totalförsvarsplikten inte tillämpas.

De intressen som berörs å den enskildes sida är främst intresset av rättssäkerhet, en oinskränkt och respekterad åsikts- och samvetsfrihet och en fredad integritet. Intresset å det allmännas sida, vilket förändras i grunden genom att tjänstgöring inom försvaret blir frivillig, har varit intresset av att det militära försvarets personalförsörjning säkerställs, genom ett upprätthållande av den allmänna värnplikten.

För de enskilda gäller att ju mer omfattande prövningsförfarandet är, med djupgående utredningar, desto mer utlämnas den enskildes rättssäkerhet till den utredande myndighetens skönsmässiga bedömningar av det material som föreligger. Det går inte att föra bevisning i egentlig mening, eftersom det är fråga om en prövning av en människas egna, personliga tankar och övertygelser, vilka av naturliga skäl är

alternative civilian service, Resolution of 11 March 1993 on respect for human rights in the European Community, samtliga från Europaparlamentet, och Resolution 337 (1967) och Rekommendation 816 (1977) från Europarådets parlamentariska församling, Rekommendation R(87)8 från Europarådets ministerkommitté, den "General comment" av 22 den 20 juli 1993 över artikel 18 i FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter från FN:s kommitté för mänskliga rättigheter samt Resolution 1989/59 från FN:s kommission för mänskliga rättigheter.

⁶ Se artikel 14 i Europaparlamentets Resolution on conscientious objection in the member states of the Community of 19 January 1994 (OJ C 44, 14.2.1994, s. 103).

otillgängliga för alla utom sökanden själv. Vad beträffar åsikts- och samvetsfriheten, ger regeringsformen en anvisning om att staten inte skall lägga sig i sina medborgares åskådningar i politiskt, religiöst och kulturellt eller annat sådant hänseende.⁷ Det ligger således i vår rättsordnings periferi att en myndighet skall pröva huruvida en enskild medborgare har en viss övertygelse eller inte. Även om det i vapenfrifrågan inte är fråga om att *tvinga* den enskilde att ge sin åskådning till känna i regeringsformens mening, måste han eller hon lämna den informationen, vid äventyr att han eller hon annars i framtiden kan tvingas att bruka vapen, mot sin övertygelse. Detta upplevs sannolikt av den enskilda som ett tvång. En djupgående utredning av den enskildes personliga förhållanden medför också att hans eller hennes integritet träds vid i större eller mindre utsträckning. Inom ramen för utredningen skall ju den sökande lämna vissa uppgifter om sina personliga förhållanden som kan upplevas som känsliga och utlämnande.

För det allmänna har gällt att det genom ett mindre omfattande prövningsförfarande med en grundare utredning, kunde bli svårare för myndigheterna att avslöja de som ansöker om vapenfrihet med en simulerad övertygelse. Detta kunde i vissa fall innebära att det blev lättare att beviljas rätt att vara vapenfri, vilket kunde utnyttjas av vissa totalförsvarspliktiga som vill komma undan värnpliktstjänstgöring, egentligen av skäl som är ovidkommande för rätten att vara vapenfri.

Denna avvägning mellan allmänna och enskilda intressen har återkommit i lagstiftningsärendena genom åren.⁸ Avvägningen är beroende av många olika faktorer som påverkar hur de olika intressena skall värderas. Dessa faktorer är inte konstanta, utan skiftar till exempel på grund av det säkerhetspolitiska läget och rådande politiska viljeriktningar och ställningstaganden. Därför är det inte möjligt att skapa ett system som kan gälla för alla tider, något som också uttryckligen påpekades bland annat i 1977/78 års lagstiftningsärende.⁹

Centrum för vapenfrihet hävdar att de enskildas intressen i och med den föreliggande reformen kommer att väga långt tyngre samhällets intressen. Eftersom det inte längre kommer att finnas någon skyldighet att tjänstgöra inom totalförsvaret vid normala förhållanden, är incitamenten att ansöka om rätt att vara vapenfri med en simulerad övertygelse helt försumbara. Det allmännas intresse av att med vapenfriprövningen som medel upprätthålla den allmänna värnplikten kommer inte att finnas kvar under denna tid. De enskildas intresse av en respekterad åsikts- och samvetsfrihet och en fredad integritet är dock oförändrat.

I det förslag som lämnas av kommittén kommer det krävas en tämligen grundlig utredning för att få tjänstgöra med vapen. Tjänstgöringen kan vidare enligt förslaget avbrytas av rekryten i vilket skede som helst. Givet detta kan det te sig underligt att det finns kvar en prövning för att få rätt att vara vapenfri så länge totalförsvarsplikten inte tillämpas.

Av de angivna skälen finns det inte någon rimlig grund för att ha kvar prövningsförfarandet under den tid som totalförsvarsplikten inte tillämpas.

⁷ 2 kap. 2 § regeringsformen.

⁸ Se t.ex. prop. 1977/78:159 s. 105 och 119; bet. FöU 1877/78:28 s 14; Ds 1991:12 s 60; prop. 1990/91:169 s. 6 och 9; prop. 1994/95:6 s. 132.

⁹ Prop. 1977/78:159 s. 105.

Stockholm den 14 oktober 2009
för Centrum för vapenfrihet

Erik Hellsten
ordförande

Tel. 0709-66 14 36

Kopia för kännedom till:

Försvarmakten

MSB

Pliktverket

Riksdagens ombudsmän

Statens överklagandenämnd

Sveriges civilförsvarsförbund

Svenska freds- och skiljedomsföreningen

Värnpliktsrådet

Värnpliktsnytt